

FIRST LANGUAGE TURKISH

0513/01

Paper 1 Reading

May/June 2019

INSERT

2 hours

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

This Insert contains the reading passages for use with the Question Paper.

You may annotate this Insert and use the blank spaces for planning. This Insert is **not** assessed by the Examiner.

ÖNCE BU YÖNERGEYİ OKUYUNUZ

Bu ek, soru kitapçığı ile birlikte kullanılacak okuma parçalarını içermektedir.

Bu ekin üzerine notlar alabilir, boş kısımlarını taslak yapmak için kullanabilirsiniz. Cevaplarınızı bu eke **yazmayınız**.

This document consists of **5** printed pages and **3** blank pages.

Metin A'yı okuyunuz ve sonra 1. soruyu soru kitapçığında cevaplandırınız.

METİN A

Bir tanıma göre “eğlenmek”, insanın ilgisini çeken, kendini işten güçten, sıkıntılardan uzaklaştıran, iyi vakit geçirmesini sağlayan bir etkinlik içinde olmasıdır. Bu tanım insanın neden eğlenmek istediğini de kısmen açıklıyor; zihni yoran sorunlardan uzaklaşmak için. Bence bu çok doğal. Öğrenciyseniz, ödev yapmak, sınavlara hazırlanmak; öğretmenseniz, ders hazırlamak, ödevlere not vermek; doktorsanız, hastalarınızın sorunlarına çare bulmak; memursanız, sonuçlandırılması gereken dosyalar... Bu örnekleri istediğiniz kadar çoğaltabilirsiniz. Herhangi bir sorumluluk taşıyan herkes zaman zaman nefes almak ister. 5

Günümüzde pek çok eğlence çeşidi var ama istatistikler bazılarının daha popüler olduğunu gösteriyor. Örneğin spor karşılaşmaları, konserler, sinema, tiyatro, kitap okumak, televizyon seyretmek, bilgisayar oyunları gibi... Bir de daha az insanın eğlenceli bulunduğu etkinlikler var. Mesela koleksiyonculuk: Nadir bulunan nesnelere aramak, bulmak, edinmek, düzenlemek, kataloglamak, sergilemek, depolamak ve bakımlarını yapmak... Dile kolay... Ya da fotoğrafçılık: Özetle, çevrenize sürekli bir vizörden¹ bakmak! Bu tip etkinlikler çoğumuza zahmetli ya da sıkıcı gelir ama birilerinin eğlenceli bulunduğu besbelli. 10

Spor karşılaşmaları ve konserler gibi bazı çok popüler etkinliklerin ilginç bir özelliği var. Bir sürü insan bir spor karşılaşmasını, sevdiği şarkıcıyı, evinin rahatlığı içinde izlemek varken, bilet kuyruklarında bekleme zahmetine aldırmadan, eğlenceyi kalabalıkla paylaşmayı tercih ediyor. Tabii bu, otobüs duraklarını dolduran türden bir kalabalık değil. Aynı takımı, aynı sporcuyu, aynı şarkıcıyı veya müzisyeni alkışlamak isteyen insanların oluşturduğu kalabalıklar. Böyle bir grupta birlikte eğlenmek istemenin bir sebebi sosyalleşmek olabilir. Yanınızdakilerle ortak zevkinizle ilgili küçük sohbetler yapar, yeni insanlar tanırırsınız. Ayrıca, bir bütünün parçası olmak isteği de çok önemli. Buna *aidiyet* duygusu deniyor; beslenme, barınma gibi insanın 5 temel gereksiniminden biri. Eğer bir seyirci grubu içinde olmuştanız bu güzel duyguyu çok kolay hatırlarsınız. “Yalnız değilim! Benimle aynı duyguları paylaşan bir sürü insanla birlikteyim!” Bir başka sebep de, coşkunun topluluk içinde katlanarak artması olabilir. Birisi ilk kahkahayı atınca kahkaha atmak, birisi gösteriyi ayakta alkışlayınca zıp zıp zıplamak gelir insanın içinden. 15

Bu arada eğlencenin baş unsuru olan *eğlendirenin* de rolünü unutmamak lazım. Örneğin, Michael Jordan, Lionel Messi, Mesut Özil, Cristiano Ronaldo gibi sporcuların, Michael Jackson, Lady Gaga, Justin Bieber, Madonna, Tarkan gibi müzisyenlerin ünlü olmalarının sebebi, canlı gösteride seyirciyle iletişime girebilmeleri ve seyircinin kendisini gösterinin bir parçası gibi hissetmesini sağlamalarıdır. Açıkçası böyle bir gösterinin canlı canlı içinde olmak, gösteriyi unutulmaz ve tekrarı istenen bir deneyime dönüştürüyor. 20

İnsanların toplu halde eğlenmeyi hep sevdiği biliniyor. Olimpiyatların tarihi MÖ 8. yüzyıla dayanıyor. Antik Yunan’da, Roma’da, Çin’de milattan yüzyıllar önce tiyatro var. Dünyanın çeşitli yerlerinde, bazılarının kapasitesi 60.000’i bulan, antik amfiteatrlar görüyoruz. 25.000 oturma kapasitesi olan Efes’teki tiyatrodaki şiirler okundu, Aristo’nun oyunları sahnelendi, gladyatörlerin birbirlerini öldürmesi izlendi. Sonuncusu her nasılsa o dönemde bir eğlence gibi görülmüş! 25

En kalabalık izleyici kitlelerini 20. yüzyılda görüyoruz. 400.000 izleyicinin çılgınca eğlendiği 1969 Woodstock müzik festivali hâlâ akıllarda. En kalabalık klasik müzik konseri rekoru New York Filarmoni Orkestrası’nın 1986 konserinde; 800.000 kişi. 1950 Brezilya Uruguay maçında Maracana stadyumunda yaklaşık 180.000 kişi bayrak sallayıp takımının şarkısını söyledi. 31 Aralık 1994’te Rod Stewart’ı dinlemek için Copacabana plajına gelenlerin sayısı 3,5 milyonu. 30

Yüzyılımızda konserler ve spor karşılaşmaları ses ve görüntü efektleriyle dikkat çekiyor. Gösteriyi yansıtan dev ekranlar, lazer, yapay sis, havai fişek, ateş şelaleleri... Aslında, daha çok insanı çekmek için gösterilere değişik öğeler katma işi, geçtiğimiz yüzyılda başlamıştı. Ünlü rock yıldızı Alice Cooper, giyotin, zehirli yılan, yapay kan gibi şeyler kullanarak “Şok Rock’un Büyükbabası” 35

unvanını kazanmıştı. Şimdilerde ise milyonlarca dolarlık bir özel efektler endüstrisinden söz ediliyor.

Başkalarıyla birlikte eğlenmeyi seven insanlar gelecekte de olacak herhalde ancak bazı şeyler de değişiyor. Günümüzün teknolojisi büyük eğlence etkinliklerini tüm ayrıntılarıyla avucumuza kadar taşıyor. Her şeyden önemlisi insanlar düşünce ve duygularını anında arkadaşlarıyla paylaşabilmek ve benzer zevkleri paylaşan yeni insanlar tanımak için artık evden çıkmak zorunda değiller. Oturdukları yerde sosyal medya sayesinde kendilerini kalabalık içinde gibi hissedebiliyorlar. Gerçekten yan yana olmanın yerini tutar mı bilinmez ama en azından, gelecekte çok büyük konser salonlarına ve dev stadyumlara ihtiyaç kalmayacak gibi gözüküyor. 50 55

Bu arada büyük eğlence mekânları² da değişime ayak uyduruyor. Arenalar³ hem spor hem de müzik etkinliklerine ev sahipliği yapacak şekilde inşa ediliyor, içlerine kafeler, çocuk parkları, hediyelik eşya dükkânları ekleniyor ve teknolojinin getirdiği olanaklardan yararlanıyorlar. Ayrıca etkinlik öncesi ve sonrası ek gösteriler de var. Bütün bunlar onları daha da çekici hale getiriyor. Yani bir bakıma artık toplu eğlenme alanları da "eğlendiren" rolünü üstleniyor. 60

vizör¹ isim

Kamera, fotoğraf makinesi ve dürbünde bulunan, görüntüyü tam sınırlarıyla kesmeden veya taşımadan alabilmeyi sağlayan düzenek

mekân² isim

Yer, bulunulan yer

arena³ isim

Boğa güreşi, yarış, oyun vb. gösteriler yapılan alan

Metin B'yi okuyunuz ve sonra 2. soruyu soru kitapçığında cevaplandırınız.

METİN B

Sosyal Paylaşım Sitelerinden Alıntılar

- “Arkadaşımın Michael Jackson’a davetiyesi varmış. Bedava olunca kaçırmadım. Sahneyi görünce aklım durdu. Hiç böyle bir şey görmemiştim. Işıklar karardı ve Michael bir uzay mekiğinin üstünde sahneye indi! Hoparlörlerden gelen ses kemiklerimi titretiyordu! Ben aslında çok da Michael Jackson hayranı değildim ama aralıksız 2,5 saat performansını görünce ömür boyu hastası oldum! Smooth Criminal’ı söylerken yerçekimi yokmuş gibi eğilişi, o Ay Yürüyüşü! Michael’ın konserlerini daha önce televizyonda izlemiştim ama o konseri canlı izlemek bambaşka bir şeydi. Michael hepimizi avucuna aldı. Birbirini hiç tanımayan insanlar el ele tutuşup, zıplıyor, dans ediyorlardı. Bu, ömür boyu hiç unutamayacağım bir gece oldu.” 5
- Fernanades: “2010 Dünya Kupası Çeyrek Finali, Gana, Uruguay maçını asla unutamam! Sulley Muntari’nin ilk golünde stadyum kükremişti! Hiç bu kadar bağırduğımı hatırlamıyorum. Sonra her penaltıda binlerce insan tek bir beden gibi nefesini tutuyordu. Ya Gana’nın kaçırdığı penaltılar! Stadyumun yarısı sanki dondu! Bir de Meksika dalgası! Futboldan anlamayan annem bile binlerce insanın aynı anda kalkıp oturmasıyla ortaya çıkan şahane görüntüye bayıldı. Yani futbolu stadyumda canlı olarak seyretmenin keyfini asla televizyondan alamazsınız. Evde bağırمام, anlamı yok.” 10
- Es Es Muammer: “Gittim, yazın çalıştığım paramla kombine aldım Eskişehir maçları için. Bu yıl yalnız olacağım çünkü iki kankam da askere gitti. Nasıl olacak bilmiyorum. Problem olacağını sanmıyorum. Bizimkiler bir gol attığında artık yandaki amcaya falan sarılırsız herhalde. Evde tek başına seyredecek halim yok! Stadyumu hiç bir şeye değişmem! Hiç tanımadığın yeni insanlarla tanışabilme imkânı! Tribünlerde tanıştığım ve halâ gördüğümde muhabbet edebildiğim insanlar var!” 20
- Bir Michael Jordan Hayranı: “Michael Jordan’ı çok kez canlı izledim. Maçlarda durum şöyleydi; Topu her ele geçirdiğinde salon fotoğraf makinelerinin flaşlarıyla ışıldardı. Her sıçrayışında, havada birkaç saniye asılı kalıyormuş gibi olurdu. Sonra basket! Televizyonda çok iyi anlaşılamayan şahane hareketleri, oyuncuların topla birbirlerini milimetrik geçişlerini canlı görmek insanı çıldırtıyor! Sahaya atlayıp öpmek istiyorsun, yanındakini öpüyorsun!” 25
- Bir Konser Organizatörü: “Büyük konserlerin geleceği konusunda biraz endişeliyim. Sanırım bazı insanlar kanepelerine kurulup bir taraftan dev TV ekranında konser kayıtlarını izlerken, bir taraftan haberlerde ne var, başka kanallarda ne var, bir telefonuma bakayım arkadaşlarım ne yapıyor falan diyor. Bir değişim içinde olduğumuz kesin ama bana göre canlı konserin yerini hiç bir şey tutamaz. Hem artık birçok arenada internet güçlendirildi. Yani isterlerse bir yandan şovun içinde bir yandan da sosyal medyanın sonsuz dünyasında olabilirler.” 30

Ünlü Arenaların Yöneticileri Konuşuyor

- Genting Arena: “Burada hem sanatçılara hem misafirlerimize muhteşem bir deneyim yaşıyoruz. En iyi komedyenler, sporcular, dansçılar, akrobatlar ve yüzlerce çalışanımız, kapıdan girdiğiniz andan itibaren çok eğlenceli bir gün geçirmeniz için hizmetinizde.” 35
- Horncastle Arena: “Pek çok ünlü uluslararası sanatçı ve spor takımı bizim arenamızı tercih ediyor. Tabii ki bu görüntüleri, sesleri, heyecanı ve sergilenen adrenalini izlemek isteyen ülkenin her yerinden binlerce insan da! Akıllıca tasarlanmış mimarimiz sayesinde arenamız kolayca bir voleybol sahasından 7000 kişilik bir konser salonuna dönüşebiliyor.” 40

- Leeds Arena: “En önemli mesele güvenlik. İnsanlar güzel bir gece geçirmek istiyorlar, tabii güvenlik hiç akıllarına gelmiyor. Bruce Springsteen, kıvrılan bir platform üzerinde seyircinin içinden geçmek ve onları sahneye çıkarmak istedi. Her hareketin iyice düşünülüp hesaplanması gerek! Hidrolik platformlar, nereye ne kadar yük yükleyebileceğin, ne kadar güce gereksinim olduğu... Sanatçıya ‘hayır’ demek istemiyorsun ama ‘tamam şunları, şunları yapabilirsin, şunu yapamazsın.’ diyoruz. Kocaman, canlı ve dinamik bir izleyici kalabalığı olunca sanatçının oradan oraya dolaşması, özellikle sahne dışında, her zaman riskli. Önceden provasını yapabileceğin bir şey değil. Ancak, bütün güçlüklerine rağmen bu çapta büyük etkinliklerin içinde olmak, herkesi memnun edip hak ettiğimiz kazancı sağlayabilmek iyi bir duygu! Artık sanatçılar albümden para kazanmıyorlar ama konserlerde, özellikle arena düzeyinde konserlerde para basıyorlar. Halk da bu arenada bir etkinlik izlemenin eskisinden çok daha muhteşem bir deneyim olduğunu kavradı. Bir konsere gitmek nerdeyse kısa bir tatile eş.” 45
- Bir Mimmar: “Bir zamanlar atlı araba yarışlarına, olimpiik oyunlara ve kanlı döğüşlere ev sahipliği yapan antik amfiteatrlar gibi, modern arenalar da kitleleri eğlendirmeyi sürdürüyor. Ancak şimdiki arenaların işletilmesi büyük paralara mal oluyor çünkü eskiden dikkate alınmayan çok çeşitli konular var. Öncelikle güvenlik! Sonra, yapıların, bütün hizmetlerden herkesin fazla kuyrukta beklemeden yararlanabileceği, kalabalıkların kolayca hareket edebileceği ve fazla enerji harcamayacak şekilde tasarlanması şart. Ayrıca bir yandan gelirin çoğunu en pahalı biletleri alarak sağlayan % 20'nin beklentilerini konforlu localarla¹ sağlarken diğer yandan arenayı dolduran tüm seyirciyi de otoparkından koltuğuna kadar her yerde rahat ettirmek gerek.” 60

Loca¹ isim

Tiyatro, sinema vb. eğlence yerlerinde veya parlamento salonlarında özel bölme

BLANK PAGE

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced online in the Cambridge Assessment International Education Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download at www.cambridgeinternational.org after the live examination series.

Cambridge Assessment International Education is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of the University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which itself is a department of the University of Cambridge.